

OBSAH

Úvod	9
OBECNÁ ČÁST	13
1 MATEŘSKÁ ŠKOLA PRO DĚTI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	15
1.1 Inkluzivní prostředí v mateřské škole	16
1.2 Pedagogicko-psychologické poradenské služby	20
1.3 Koncepce mateřské školy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami	22
1.4 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání	26
2 DIAGNOSTIKA VE SPECIÁLNÍ PEDAGOGICE V OBDOBÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	33
2.1 Pojetí diagnostiky ve speciální pedagogice	33
2.2 Úkoly speciálněpedagogické diagnostiky v období předškolního věku	37
2.3 Hlavní oblasti diagnostiky v období předškolního věku	41
2.4 Diagnostika školní zralosti a připravenosti pro školu	54
3 SPECIÁLNĚPEDAGOGICKÁ PODPORA DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	61
3.1 Legislativní rámec inkluzivního vzdělávání	62
3.2 Děti se speciálními vzdělávacími potřebami se zaměřením na děti se zdravotním postižením	64
3.3 Speciálněpedagogická podpora jako předpoklad úspěšného vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.	66
3.4 Vzájemný vztah školské a sociální integrace	72
4 DEFICITY DÍLČÍCH FUNKCÍ A PORUCHY POZORNOSTI V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU.	75
4.1 Prevence a intervence u dětí v předškolním věku.	76
4.2 Deficity dílčích funkcí u dětí v předškolním věku	80
4.3 Poruchy pozornosti a hyperaktivita u dětí mateřské školy	87
4.4 Resilience rodiny u dětí v období předškolního věku.	93
5 PODPORA KOMUNIKAČNÍCH KOMPETENCÍ DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	97
5.1 Komunikační kompetence v životě člověka.	97
5.2 Komunikační kompetence dítěte předškolního věku	100
5.3 Komunikační kompetence v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání	104
5.4 Možnosti stimulace vývoje řeči – aktivity důležité pro rozvoj řeči	107

SPECIÁLNÍ ČÁST	115
6 SPECIFIKA PŘÍSTUPU K DĚTEM S NARUŠENOU KOMUNIKAČNÍ SCHOPNOSTÍ	117
6.1 Dítě s narušenou komunikační schopností v mateřské škole	117
6.2 Přístupy k dětem s narušeným vývojem řeči a poruchami artikulace v předškolním věku	120
6.3 Přístupy k dětem s poruchami tempa a plynulosti řeči v předškolním věku	127
6.4 Přístupy k dětem s mutismem v předškolním věku	131
7 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ	135
7.1 Sluchové postižení u dětí.	136
7.2 Péče o dítě se sluchovým postižením v předškolním věku	142
7.3 Podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se sluchovým postižením	147
7.4 Způsoby a formy práce s dítětem se sluchovým postižením.	150
8 HLUCHOSLEPOTA	157
8.1 Vymezení hluchoslepoty s důrazem na předškolní věk	158
8.2 Rozvoj komunikace a osobnosti dětí s hluchoslepotou	161
8.3 Zajištění péče o dítě s hluchoslepotou v předškolním věku	166
8.4 Celkový vývoj a rozvoj komunikace předškolního dítěte s hluchoslepotou – případová studie	169
9 ZRAKOVÉ POSTIŽENÍ	175
9.1 Specifika zrakového postižení	176
9.2 Vývoj osobnosti dítěte se zrakovým postižením v raném a předškolním věku	181
9.3 Specifika předškolního vzdělávání dítěte se zrakovým postižením	186
9.4 Podpůrné faktory v inkluzivním vzdělávání dítěte se zrakovým postižením	195
10 TĚLESNÉ POSTIŽENÍ A SOUBĚŽNÉ POSTIŽENÍ VÍCE VADAMI.	201
10.1 Specifika tělesného postižení u dítěte v raném věku.	201
10.2 Období předškolního školního věku a školní připravenost	204
10.3 Dítě s pohybovým postižením v mateřské škole.	207
10.4 Školní vzdělávací program se zřetelem na děti s tělesným nebo souběžným postižením více vadami	213
11 SPECIFIKA PŘÍSTUPU K DĚTEM S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM.	213
11.1 Specifika mentálního postižení u dítěte předškolního věku	218
11.2 Downův syndrom	222
11.3 Dítě s mentálním postižením v předškolním vzdělávání	227
11.4 Přípravný stupeň základní školy speciální	232

12 SPECIFIKA PŘÍSTUPU K DĚTEM SE ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM	237
12.1 Charakteristika zdravotního znevýhodnění se zřetelem na chronická onemocnění	238
12.2 Předškolní vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním	241
12.3 Specifika edukace dětí se zdravotním znevýhodněním	245
12.4 Funkce rodiny a další významné faktory ve výchově a vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním	250
13 SPECIFIKA PŘÍSTUPU K DĚTEM SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM	253
13.1 Specifika osobnosti dítěte se sociálním znevýhodněním v předškolním vzdělávání	254
13.2 Dítě se sociálním znevýhodněním v předškolním vzdělávání	259
13.3 Vzdělávací předpoklady dětí se sociálním znevýhodněním	264
13.4 Přípravná třída	267
Legislativa	271
Seznam obrázků a tabulek	272
Seznam autorů	273